

14320

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
17.07.2024

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

Lozan Üniversitesi tarafından hazırlanan 2023 yılı cezaevi raporuna göre, Türkiye Avrupa ülkeleri arasında en kalabalık hapishaneler listesinde birinci ülke iken dünyada da ilklerde yer almaktadır. Sayısı ve türü yıldan yıla artan cezaevlerine bakıldığında, Bakanlığınızın neredeyse bütün alfabeyi kullandığı görülmektedir.

Son yıllarda, Güneş görmeyecek şekilde ve tecrit odaklı olan Y ve S Tipi cezaevleri sürekli gündeme gelmektedir. İnsan Hakları Derneği (İHD) Merkezi Hapishaneler Komisyonu'nun, Y ve S tipi hapishanelere dair hazırladığı raporda, yaşanan hak ihlalleri "ayakta sayım, izolasyon, çıplak arama, kötü muamele ve tecrit" olarak özetlenmektedir. Bu rapora göre; hangi tür suç veya ceza aldığına bakılmadan tutuklular, İdari ve Gözlem Kurullarının kararları neticesinde tekli odalara konulmaktadır. S tipi hapishanelerindeki uygulamaların özellikle insan psikolojisi üzerinde birçok tahribata yol açtığı, şüpheli ölümler, intihar vakaları, işkence ve kötü muamele uygulamalarının çokça yaşandığı yapılan başvurulardan derlenen verilerdir.

Rapora göre bu tip hapishanelerle, mahpusların hem dışarıyla hem de diğer mahpuslarla ilişkilerinin olabildiğinde kısıtlandığı, bağlarının kesildiği ve mahpusların mutlak bir tecride maruz bırakıldığı ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra her hücrenin tek penceresinin olması ve tüm pencerelerin apartman boşluğu gibi tanımlanabilecek tek alana açılıyor olması nedeniyle herhangi bir hücredeki en hafif gürültünün bile tüm hücrelerde duyulması veya yankılanması şeklinde kurgulanmış mimari yapılanma, günün 24 saati gürültüye maruz kalma gibi ciddi bir soruna neden olmaktadır.

Marmara Kapalı Cezaevinde tutulan Av. Oya Aslan'ın tarafıma gönderdiği mektupta, cezaevi koşullarını yazdığı taktirde "yalan yanlış bilgi veriyorsun" denerek mektuplarına sansür uygulandığı yazılmıştır. Aslan'ın mektubunda yer aldığı kadarıyla hapishanenin bir köşesinde bulunan, 15 metre duvarlarla çevrili kuyu gibi havalandırmalara mahpuslar günde yalnızca 1,5-2 saat çıkartılmaktadır.

İletişim : 0312 420 60 22-23
Faks : 0312 420 22 96
E-Posta : sevdakaraca@tbmm.gov.tr
Adres : Halkla İlişkiler Binası 2. Kat B Blok Oda No: 22 TBMM/ANKARA

Yaptığımız araştırmaya göre yüksek güvenlikli hapishanelerin pencerelerinde demir parmaklıkların yanı sıra güneş ışığına izin vermeyen sık örülmüş tel örgü bulunmaktadır ve bu örgü hem hava almayı hem de güneşten yararlanmayı engellemektedir. S tipi hapishanelerin en önemli özelliklerinden biri ise hücrelerde kamera bulunmasıdır. Gün içerisinde 22,5 saatini bir hücrede geçiren mahpusların en mahrem halleri bile izlenmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de kaç tane Y ve S Tipi hapishane bulunmaktadır? Buralarda tutulan tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
2. Neden ve hangi amaçlarla binlerce kapasiteli, yüksek güvenlikli yeni hapishaneler inşa edilmeye başlanmıştır?
3. Bu hapishanelerin fiziksel yapısı nasıldır? Koğuş sistemi bulunmakta mıdır? Hücreler ve koğuşlar kaçar kişiliktir ve kaçar metrekaaredir?
4. Y ve S tipi cezaevlerinde bulunduğu belirtilen havalandırmaların fiziksel koşulları nasıldır? Mahpuslar günde ne kadar süre havalandırmadan faydalanabilmektedir? Havalandırması olmayan bu hücrelerde mahpusların tutulmasının yasal dayanağı var mıdır?
5. Tek bir hücrede olan mahpus hangi amaç ile 24 saat kamera ile izlenmektedir?
6. Sosyalliğin son derece kısıtlandığı bu yerlerde mahpusların yaşadığı fiziki ve ruhsal sorunların tespitine ilişkin bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
7. Bu hapishanelerde bugüne kadar kaç intihar vakası yaşanmıştır? İntihar olduğu olup olmadığı araştırılmış mıdır?
8. İnsanlık onuruna yakışmayan bu hapishaneleri kapatmayı düşünüyor musunuz?